

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
6 Пж 4233/20
17.05.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Јована Кордића, председника већа, судије Љиљане Вуковић и судије Ђорђа Јовановића, чланова већа, у правној ствари тужиоца "4-PRINT.BIZ" д.о.о. из Београда, Булевар Војводе Мишића бр. 14, МБ 20566094, чији је пуномоћник Предраг Вуловић, адвокат из Баточине, ул. Краља Милана Обреновића бр. 5, против туженог " I.C. Štamparija Mostar", из Мостара, Босна и Херцеговина, ул. Карађозбегова бр. 1, чији је пуномоћник Биљана Николић, адвокат из Београда, Булевар Николе Тесле бр. 3 ради накнаде штете, вредност предмета спора 165.156,00 динара и 5.880 евра, одлучујући о жалби тужиоца изјављеним против пресуде Привредног суда у Београду П. 592/19 од 30.06.2020. године, на седници већа одржаној дана 17.05.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈА СЕ као неосноване жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Привредног суда у Београду П. 592/19 од 30.06.2020. године, у ставовима II и III изреке.

II ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П. 592/19 од 30.06.2020. године, ставом I изреке одбијен је приговор пресуђене ствари. У ставу II изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му плати: на име главног дуга износ од 5.880,00 еура у динарској противвредности по средњем курсу НБС са затезном каматом почев од подношења тужбе до исплате и износ од 165.156,00 динара са законском затезном каматом почев од доспелости појединачних износа потраживања до исплате. У ставу III изреке обавезан је тужилац да накнади туженом трошкове парничног поступка у износу од 114.750,00 динара у року од 8 дана од дана пријема пресуде.

У списима предмета се налазе " две жалбе" поднете у име тужиоца. Жалба у материјалноправном смислу представља захтев жалиоца за преиспитивање првостепене одлуке, захтев за за испитивање њене законитости и сагласно томе за њену примену, укидањем и преиначењем. У процесном смислу, жалба представља поднесак, јер се сагласно начелу писмености по члану 14. Закона о парничном поступку, парничне радње предузимају у писменом облику изван рочишта. То призилази из члана 98. став 1. истог закона по којој се одредби правни лекови подносе

у писаном облику. Жалба као правни лек може бити саджана у једном или више поднесака, па Привредни апелациони суд налази да предмет разматрања може бити једна жалба странке, а да су границе испитивања одлуке по жалби саджаној у више поднесака, сви жалбени наводи садржани у сваком од њих. Дана 6.8.2020. године жалбу је у име тужиоца изјавио пуномоћника адвоката Мандић Милоша из Ваљева, а истог дана жалбу је изјавио пуномоћника адвоката Предрага Вуловића из Баточине. Обе жалбе су дозвољене, благовремене и поднете од овлашћених лица.

Тужилац жалбама побиија првостепену пресуду у ставовима II и III изреке због битне повреде одредаба поступка и због погрешне примене материјалног права. Посебно указује на повреду поступка из чл. 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, јер пресуда садржи недостатке због којих се не може испитати, а који се састоје у томе што у пресуди нису наведени разлози о битним чињеницама, или су пак ти разлози нејасни и противречни, а о битним чињеницама постоји противречност између онога што се у разлозима пресуде наводи о садржини исправа, записницима о исказима датим у поступку и самих тих исправа и записника о изведеним доказима. Истиче да тужени није исплатио целокупан износ цене из чл. 3 уговора, те сходно чл. 4. уговора обавеза тужиоца да испоручи, монтира и пусти у рад опрему у наведеном року, није доспела, јер је управо према овом члану купац, овде тужени, био у обавези да исплати целокупан износ цене, а што купац није учинио. Тужилац указује да је одредбом из члана 5. став 2. наведеног уговора одређено да продавац може да откаже уговор, уколико купац не поштује обавезе из члана 3. уговора, или било коју другу обавезу, уговорену или накнадно наложену од продавца. Тужиоцу, као продавцу, дата је могућност да другој уговорној страни накнадно наложи одређене обавезе, у складу са циљем реализације уговора, а једна од обавеза туженог је да одреди шпедитера за увоз робе. Позива се на допис послат туженом електронском поштом дана 21.09.2013. године, којим га тужилац обавештава да треба да уплати износ од 2.812,49 еура, на име складиштења опреме и 5.940,00 еура на име редовног сервисирања. Указује да је суд приликом доношења пресуде учинио повреде одредаба парничног поступка, јер тужиоцу није пружена могућност да се изјасни о захтевима, предлозима и наводима противне странке, нити му је омогућено да расправља на усмен, непосредан и јаван начин. Указује да је суд погрешно применио материјално право, услед погрешног тумачења одредаба уговора о куповини и продаји опреме које су странке закључиле 22.08.2013. године. Истиче да је тужени, као купац, робе био обавезан да означи шпедитера за увоз опреме, јер је то тужилац писаним путем (меилом од 12.10.2013. године) од њега то тражио, како би могао да реекспортује робу у БиХ и испоручи му је. Предложио је да се пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење. У жалби наводи и да је поступајући суд исказе законског заступника туженог и сведока Саше Крстића ценио паушално. Указује на обавезу примене начела савесности и поштења из члана 12. Закона о облигационим односима и несавесно понашање туженог. Указује и да тужени злоупотребљава и манипулише одредбом из члана 4. уговора, тако што је довео тужиоца у безизлазан положај, знајући да су околности промењене и да тужилац у року не може испунити преузете обавезе, раскидајући уговор чиме наноси штету тужиоцу која је у једном делу предмет ове парнице. Посебно указује да је суд погрешно закључио да тужени није скривио раскид уговора, јер тужени није испунио чинидбу на својој страни, с обзиром да није предао половну опрему – Scitex dolev 4 press V у линији са онлајн развијачицом и RIP рачуналом postscript level у вредности од од 2.000,00 еура и да се стога нису стекли услови из чл. 4. уговора, јер купац није исплатио пуну купопродајну цену, тако да уговорени рок од 10-15 дана није ни отпочео да тече закључно са даном подношења жалбе. Предлаже да се пресуда укине и предмет врати у ставу II изреке на поновни поступак ради

отклањања недостатака и ради правилне примене материјалног права. Трошкове жалбеног поступка је тражио.

Тужени није доставио одговор на жалбу.

Предмет тужбеног захтева је исплата износа од 2.880,00 еура на име трошкова складиштења предметне опреме од стране привредног друштва Saga logistics доо из Београда, за период од 18.09.2016. године до 18.02.2017. године са припадајућом каматом почев од подношења тужбе до исплате, исплата износа од 165.156,00 динара на име трошкова складиштења неиспоручене робе насталих у периоду од 21.03.2017. године до 25.01.2019. године и исплата износа од 3.000,00 еура у динарској противвредности на дан исплате по основу измакле добити.

Првостепени суд је на основу изведених доказа, утврдио да су тужилац и тужени закључили уговор о продаји и куповини опреме од 22.08.2013. године у коме су као уговорне стране означене тужилац, као продавац, и тужени, као купац. Чланом 1. продавац је преузео обавезу да по одредбама уговора испоручи и монтира, а купац плати и преузме исправну половну опрему, док је чланом 2. цена опреме утврђена у износу од 16.000,00 еура, а да је чланом 3. констатовано како је купац на име вредности опреме уплатио износ од 8.000,00 еура и да се обавезао да приликом потписивања уговора исплати продавцу износ од 6.000,00 еура, а да је за преостали износ од 2.000,00 еура на име транспорта и монтаже опреме из члана 1. уговора договорено да купац уступи продавцу исправну половну опрему. Чланом 4. став 1. је уговорено да ће продавац опрему која је предмет уговора испоручити, монтирати и пустити у рад у року од 10 -15 дана од уплате целокупног износа из члана 3; ставом 3. истог члана је уговорено да се опрема сматра испорученом и пуштеном у рад када комисијски буде примљена од стране купца који је дужан да сазове комисију одмах након сачињавања сервисног извештаја овлашћених лица продавца. Чланом 5. став 1. је уговорено да купац може да откаже уговор само уколико продавац у договореном року не започне испоруку опреме која је предмет уговора, или ако испоручена опрема не одговара опису из члана 1 уговора. Уговор су потписала овлашћена лица и на истом се налазе печати странака.

У току првостепеног поступка утврђено је да је тужилац, као продавац, са туженим, као купцем, закључио уговор о купопродаји опреме од 26.08.2013. године у смислу чл. 454. Закона о облигационим односима. Тужилац није испоручио робу у року предвиђеном чланом 4 уговора, а туженог је 21.09.2013. године обавестио о трошковима складиштења (2.812 евра) и сервисирања опреме (5.940 евра) тражећи да се трошкови плате пре испоруке робе туженом. Након истека уговореног рока за испоруку тужени је дана 26.09.2013. године изјавио да раскида уговор у смислу члана 124. Закона о облигационим односима. Првостепени суд оцењује да је тужени испунио своју уговорну обавезу благовременом уплатом купопродајне цене дана 9.9.2013. године у висини од 14.000,00 еура, а тужилац није испоручио, монтирао и пустио у рад предметну опрему у уговореном року од 15 дана од дана исплате цене, односно до дана 24.09.2013. године, иако је увезао опрему од продавца из Хрватске пре раскида уговора. Тужени је савесно испунио своју уговорну обавезу у смислу члана 516. Закона о облигационим односима, а тужилац није у уговореном року извршио испоруку опреме у складу са чланом 467. Закона о облигационим односима, па је тужени раскинуо уговор на основу овлашћења из члана 5. став 1. уговора. Суд је закључио да тужени није скривио раскид уговора, не остављајући тужиоцу додатни примерени рок за испуњење у смислу чл. 126. став 2.. Закона о облигационим односима. Рок за испуњење је битан састојак уговора, па тужени има право, у складу са чл. 125. Закона о облигационим односима, да раскине уговор без достављања накнадног примереног рока, уколико тужилац не испоручи робу у уговореном року. Суд је ценио допис тужиоца од 21.9.2013. године којим је обавестио туженог да је потребно да плати

трошкове сервисирања опреме у износу од 2.812.49 еура и трошкове складиштења опреме у износу од 5.940,00 еура како би предметна опрема била испоручена. Како плаћање наведених трошкова од стране туженог, као купца, није предвиђено уговором, то је овакво поступање тужиоца супротно уговору и тужени је стекао уверење да тужилац нема намеру да испоручи опрему у случају неплаћања додатних уговорених трошкова, па је раскинуо уговор без остављања накнадног примерног рока. Увозом машине од 17.09.2013. године, тужилац није испоштовао рок испуњења уговорне обавезе, обзиром да је у чламу 4 став 1. уговора изричито предвиђено да ће по уплати купопродајне цене, тужилац у року од 10 - 15 дана извршити испоруку, монтажу и пуштање у рад опреме, а не започети испоруку исте. Тужилац није пружио доказе да је тужени одбио пријем робе. Из обавештења тужиоца од 21.9.2013. године произлази јасна намера тужиоца да испоруку машине условљава плаћањем трошкова складиштења и сервисирања који уговором нису предвиђени.

Код таквог стања ствари првостепени суд закључује да је тужени као савесна страна испунио уговорну обавезу исплате купопродајне цене, а да тужилац није испунио обавезу испоруке, монтаже и пуштања у рад наведене опреме, те да је уговор раскинут без кривице туженог и да тужени у смислу члана 132. став 1. Закона о облигационим односима није дужан да преда половну опрему на име дела купопродајне цене, а чијом даљом продајом је тужилац очекивао остварење добити у износу од 3.000,00 еура. Како не постоји кривица туженог, то је суд захтев тужиоца за исплату накнаде штете у виду измакле добити одбио као неоснован, јер тужени није имао основ за испоруку половне опреме, услед раскида уговора.

Тужбеним захтевом тужилац потражује износ од 2.880,00 еура на име трошкова складиштења предметне опреме и износ од 165.156,00 динара на име трошкова складиштења неиспоручене робе насталих у периоду од 21.03.2017. године до 25.01.2019. године. Тужилац није доказао да је до раскида дошло кривицом туженог, односно намером или непажњом туженог у смислу чл. 158. Закона о облигационим односима, који се примењује на основу одредбе из члана 269. истог закона, а да би успео у спору у коме потражује накнаду штете услед раскида уговора мора доказати кривицу уговорне стране која је раскинула уговор, јер се иста не претпоставља, за разлику од штете настале неиспуњењем или неблагоприятним испуњењем уговорних обавеза, када се кривица не мора доказивати. Полазећи од наведеног првостепени суд је извео закључак да је тужбени захтев за накнаду штете неоснован и донео одлуку као у ожалбеној одлуци, пошто је нашао да тужилац није доказао настанак, ни висину штете, нити да је тужени крив за насталу штету.

Привредни апелациони суд налази да је побијана одлука правилна и законита, те да је донета без битних повреда поступка прописаних чл. 374. став 2. Закона о парничном поступку, на које повреде овај суд пази по службеној дужности у смислу чл. 386. став 3. истог закона.

У поступку доношења ожалбене одлуке нису почињене ни битне повреде поступка из чл. 374. став 2. тачка 12. овог закона, на коју се повреду неосновано позива тужилац, јер је првостепени суд дао јасне разлоге, како у погледу утврђеног чињеничног стања тако и у погледу примене материјалног права. Првостепена пресуда нема таквих недостатака због којих се њена правилност не може испитати.

Како је у овом случају реч о спору мале вредности то су разлози због којих се пресуда којом се окончава спор мале вредности може побијати у жалбеном поступку ограничени и у том смислу ограничено је испитивање правилности и законитости те пресуде.

Наиме, сагласно одредби чл. 479. став 1. Закона о парничном поступку, пресуда у спору мале вредности може се побијати само због погрешне примене материјалног

права и због битних повреда одредаба парничног поступка из чл. 374. став 2. Закона о парничном поступку.

Сагласно наведеном, жалбени наводи тужиоца којима се спори утврђено чињенично стање и у којима се истиче да је погрешан закључак суда да тужилац није извршио своју уговорну обавезу, те указује да је тужилац обавестио туженог да опрему може да испоручи и монтира и да је тужени крив за раскид уговора, нису могли бити предмет оцене овог суда. Такође, предмет ове оцене нису могли бити ни жалбени наводи којима се оспорава оцена доказа првостепеног суда, јер се овим наводима указује на релативно битну повреду поступка из члана 374. став 1. у вези са чланом 8. Закона о парничном поступку.

Супротно жалбеним наводима, првостепени суд је дао јасне разлоге за заузето становиште да је тужени у целости испунио своју уговорну обавезу, а да је тужилац страна која није била верна уговору, због чега је тужени раскинуо уговор, те да тужени не може сносити одговорност за трошкове које је тужилац имао поводом складиштења предметне опреме, нити трошкове складиштења неиспоручене робе, коју је према уговору требао да испоручи. Супротно жалбеним наводима, правилно је првостепени суд оценом изведених доказа нашао да тужилац није доказао да је могао очекивати остварење добити у износу од 3.000,00 еура, јер не постоји кривица туженог у том делу неиспуњења, обзиром да сам тужилац није испоштовао своју уговорну обавезу. Суд је ценио наводе жалбе тужиоца везано за започињање реализације испоруке, односно да је о томе обавестио туженог. Започињање испоруке према закљученом уговору подразумева радње у циљу испоруке предметне машине туженом од стране тужиоца, а не оне радње коју се предузете у пословном односу између тужиоца и његовог добављача. Испорука машине од стране тужиоца, према условима уговора, није била условљена било каквим претходним радњама туженог, као купца, изузев уплатом купопродајне цене. Због наведеног испостављају се неосновани жалбени наводи тужиоца о томе да није било места раскиду уговора, односно да је тужени за исти одговоран. Суд је ценио и остале наводе жалбе, па је нашао да не утичу на правилност и законитост одлуке првостепеног суда.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка донета на основу чл. 153., 154. и 165. Закона о парничном поступку, а исти су одмерени према важећој АТ и ТТ.

Са напред изнетих разлога, одлучено је као у ставу I изреке ове пресуде на основу чл. 390. Закона о парничном поступку. Суд је одбио као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка, обзиром да тужилац није успео у поступку по жалби, на основу чл. 165. став 1. Закона о парничном поступку, па је одлучено је као у ставу II изреке.

ЉВ/ЖГ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА - СУДИЈА

Јован Кордић,с.р.

За тачност отправака